

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS HIDROMETEOROLOGIJOS TARNYBOJE PRIE APLINKOS MINISTERIJOS ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2008 m. gegužės 30 d. Nr. FA-20-18P-71
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento
direktorės Zitos Valatkienės
2007-06-15 pavedimą Nr. 20-18P

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Rita Aniukštytė (grupės vadovė)
Marjana Vilkevičienė

Auditas pradėtas 2007-06-15
Auditas baigtas 2008-05-30

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėse ataskaitose pateiktų duomenų teisingumui	5
1.1. Ilgalaikio turto apskaita	5
1.2. Pagal panaudą gautos valstybinės žemės apskaita	7
1.3. Pajamų, kompensuotų nuompinigių, PVM apskaita	7
1.4. Faktinių išlaidų apskaita	9
1.5. Pavedimų lėšų apskaita	10
1.6. Biudžeto asignavimų naudojimas	11
Rekomendacijos	12
2. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas	13
2.1. Išlaidų darbo užmokesčiui teisėtumas	13
2.2. Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimai	13
2.3. Patikėjimo teise valdomo turto perdavimo naudotis kitiems asmenims teisėtumas	14
Rekomendacijos	15
3. Dėl įmokų į valstybės biudžetą planavimo	15

IŽANGA

Vykdamas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento direktorės Zitės Valatkienės 2007-06-15 pavedimą Nr. 20-18P, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyboje prie Aplinkos ministerijos atliktas finansinis (teisėtumo) auditas. Auditą atliko 2-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė auditorė Rita Aniukštytė ir vyriausioji valstybinė auditorė Marjana Vilkevičienė.

Audituojamas laikotarpis – 2007 metai.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti įvykusias ūkinės operacijas ir įvykius, jų parodymą finansinėse ir kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių ir priimtų sprendimų, susijusių su lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2008 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audituojamas subjektas – Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba), adresas: Rudnios g. 6, Vilnius, identifikavimo kodas – 290743240. Audituojamu laikotarpiu Tarnybai vadovavo direktorė Vida Augulienė, Būhalterinės apskaitos ir finansų skyriaus viršininko pareigas ėjo Gražina Saulutė Maceikienė (iki 2007 m. lapkričio 18 d.) ir Adolfas Pupelis (nuo 2007 m. lapkričio 19 d.).

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl valstybės biudžeto projekto, dėl valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos, dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie 2007 metų finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama Tarnybos 2007 metų finansinė atskaitomybė: Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 6), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 8), Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-1).

Audituojamu laikotarpiu Tarnyba vykdė dvi programas, kurioms vykdyti, įskaitant 2006 metais nepanaudotas specialiųjų programų lėšas, buvo patvirtinta 9 895,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta 9 635,3 tūkst. Lt, panaudota 9 632,9 tūkst. Lt, iš jų 8 429,6 tūkst. Lt išlaidoms ir 1 203,3 tūkst. Lt ilgalaikiam turtui įsigyti.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais¹.

Audito metu buvo tirama ir vertinama apskaitos sistema, vidaus kontrolė ir jos rizika, pagal sudarytas audito programas atliktos ilgalaikio turto, pajamų ir kompensuotų nuompinigių, pavedimų lėšų, išlaidų darbo užmokesčiui, socialinio draudimo įmokoms ir socialinėms išmokoms (pašalpoms), išlaidų prekių ir paslaugų naudojimui savarankiškos audito procedūros. Atliktas valstybės biudžeto asignavimų 2008 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimo teisėtumo įvertinimas.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėse ataskaitose pateiktų duomenų teisingumui

1.1. Ilgalaikio turto apskaita

Tarnyba, nesivadovaudama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių² 21.1–21.9 punktų nuostatomis, kai kuriais atvejais ilgalaikį materialųjį turtą priskyrė netinkamai grupei ir apskaitė ne tam skirtose sąskaitose. Pavyzdžiui, sąskaitoje 014 „Kompiuterinė ir organizacinė technika“, kurioje turėtų būti apskaitomi kompiuteriniai tinklai, kompiuteriai ir kita technika, spausdintuvai, kopijavimo aparatai, faksai, telefono stotys, telefono aparatai (įskaitant mobiliuosius) ir ryšio įranga, Tarnyba apskaitė televizorių, mechaninių instrumentų rinkinį, benzininį elektros generatorių, įvairias stakles (frezavimo, drožimo, tekinimo), įvairią hidrometeorologiniams stebėjimams skirtą įrangą; sąskaitoje 016 „Kitos mašinos ir įrengimai“, į kurią turėtų būti įtraukiamos sąskaitoje 014 „Kompiuterinė ir organizacinė technika“ ir sąskaitoje 015 „Transporto priemonės“ neužregistruotos mašinos ir įrenginiai, Tarnyba apskaitė monitorius, spausdintuvus, kompiuterius. Šioje sąskaitoje taip pat apskaityta 2,4 tūkst. Lt vertės programinė įranga, kuri turėtų būti įtraukta į sąskaitą 010 „Nematerialusis turtas“.

Tarnyba 2007 m. vasario mėnesį įsigytą meteorologinių stočių stebėjimų tinklui modernizuoti skirtą automatinę 739,3 tūkst. Lt vertės meteorologinę įrangą užregistravo nesivadovaudama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 24 punktu, pagal kurį atskiru ilgalaikio materialiojo turto vienetu laikomas daiktas su jo priklausiniais ir yra skirtas tam tikroms savarankiškomis funkcijoms atlikti, arba kompleksas iš konstruktyviai sujungtų daiktų, sudarančių visumą ir kartu atliekančių bendras funkcijas. Betoniniai pamatai, įvairaus aukščio stiebai, slėgio, oro temperatūros, santykinės drėgmės, vėjo greičio ir krypties, saulės radiacijos, dirvožemio paviršiaus temperatūros jutikliai ir kita įranga apskaitoje buvo užregistruoti atskirais vienetais, nors jie yra savarankiškai veikiančių šešių automatinės meteorologinės matavimo įrangos komplektų priklausiniai ir yra skirti bendroms funkcijoms atlikti. Be to, šis turtas užregistruotas sąskaitose 013 „Kiti statiniai“ ir 014 „Kompiuterinė ir organizacinė technika“, o jo nusidėvėjimas pradėtas skaičiuoti taikant skirtingus nusidėvėjimo normatyvus: betoninių pamatų nusidėvėjimas bus apskaitytas per 35 metus, kitos įrangos – per 6 ir 7 metus.

² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės.

Tarnyba neteisingai užregistravo iš Aplinkos apsaugos agentūros 2007 m. neatlygintinai gauto ilgalaikio 259,4 tūkst. Lt vertės turto (inventoriniai Nr. 0114000233-0114000239) nusidėvėjimą, nepagrįstai jį padidindama 249,7 tūkst. Lt ir šia suma sumažindama jo likutinę vertę.

Tarnyba, nesilaikydama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 22 ir 49 punktų reikalavimų, 2007 m. gruodžio 29 d. apskaitoje užregistruotos automatinės meteorologinės matavimo sistemos Kauno oro uoste (inventorinis Nr. 1517478) įsigijimo savikainą nepagrįstai padidino 24,3 tūkst. Lt suma, nes į ją įtraukė atsarginių dalių vertę (23,3 tūkst. Lt) ir klaidingai apskaičiuotą 1,0 tūkst. Lt.

Tarnyba ilgalaikio turto sąskaitoje neužregistravo iš UAB „Vesida“ įsigytos spintos (1,1 tūkst. Lt).

Pagal 2007 m. rugpjūčio 24 d. sudarytą rangos sutartį Nr. P7-49 Lietuvos mokslininkų sąjungos skyrius „Oazė“ Tarnyboje atliko šešių meteorologinių stebėjimo aikštelių senų tvorų išmontavimo ir naujų tvorų montavimo darbus. Remiantis abiejų šalių pasirašytais darbų perdavimo–priėmimo aktais ir Lietuvos mokslininkų sąjungos skyriaus „Oazė“ apmokėjimui pateiktomis PVM sąskaitomis faktūromis, nustatyta, kad buvo išmontuotos šešios įvairaus dydžio tvoros. Tarnyba iš apskaitos nurašė tik tris tvoras, nes kitos trys apskaitoje nebuvo užregistruotos. Yra rizika, kad Tarnyba į apskaitą gali būti neįtraukusi daugiau turimo turto.

Pažymėtina, kad, atsižvelgdama į audito metu pateiktas pastabas, Tarnyba 2008 m. balandžio mėn. 2,4 tūkst. Lt vertės programinę įrangą apskaitė nematerialiajam turtui apskaityti skirtoje sąskaitoje; šešis automatinės meteorologinės matavimo įrangos komplektus su jų priklausiniais užregistravo atskirais turto vienetais; ilgalaikio turto sąskaitoje užregistravo 1,1 tūkst. Lt vertės spintą ir apskaičiavo jos nusidėvėjimą. Iš Aplinkos apsaugos agentūros 2007 m. neatlygintinai gauto ilgalaikio turto nusidėvėjimą ir likutinę vertę Tarnyba patikslino 2008 m. sausio ir balandžio mėn.

Dėl neteisingai užregistruoto ilgalaikio turto Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) 2007 m. gruodžio 31 d. Ilgalaikis materialusis turtas (011-019) 4 eil. padidintas 26,7 tūkst. Lt, o Nematerialusis turtas (010) 3 eil. sumažintas 2,4 tūkst. Lt, Medžiagos, maisto produktai ir kitos atsargos (060-064, 066-069) 9 eil. sumažintos 23,3 tūkst. Lt. Nematerialiojo turto amortizacija (021) 53 eil. sumažinta 2,4 tūkst. Lt, Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (020) 52 eil. padidintas 247,3 tūkst. Lt, o Ilgalaikio turto fondas (250) 55 eil. sumažintas 225,4 tūkst. Lt.

Dėl neužregistruoto ilgalaikio turto Ilgalaikis materialusis turtas (011-019) 4 eil. sumažintas 1,1 tūkst. Lt ir ta pačia suma sumažintas Ilgalaikio turto fondas (250) 55 eil. ir (arba) Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (020) 52 eil.

Dėl anksčiau nurodytų priežasčių Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaitoje (forma Nr. 3) nurodyti netikslūs duomenys apie ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo savikainą, turto nusidėvėjimą ir likutinę vertę. Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2007 m. apyskaitoje (forma Nr. 4) 2007 m. gruodžio 31 d. Medžiagos, maisto produktai ir kitos atsargos sumažintos 23,3 tūkst. Lt.

Dėl to, kad ilgalaikis turtas kai kuriais atvejais priskirtas netinkamai grupei ir apskaitytas ne tam skirtose sąskaitose, turto vienetai neteisingai užregistruoti, negalime patvirtinti, kad Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaitoje (forma Nr. 3) nurodyti transporto priemonių, kitų mašinų ir įrengimų įsigijimo vertės, nusidėvėjimo ir likutinės vertės likučiai yra teisingi.

1.2. Pagal panaudą gautos valstybinės žemės apskaita

Tarnyba, nesivadovaudama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 34 ir 317 punktais, užbalansinėje sąskaitoje 001 „Išsinuomotas turtas“ neužregistravo pagal panaudą gautų 53 valstybinės žemės sklypų vertės.

Pažymėtina, kad, atsižvelgdama į audito metu pateiktas pastabas, Tarnyba 2008 metais užregistravo 42 sklypų vertę.

Dėl neteisingos pagal panaudą gauto turto apskaitos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) užbalansinėje sąskaitoje Išsinuomotas turtas (001) 80 eil. nenurodyta 53 valstybinės žemės sklypų vertė.

1.3. Pajamų, kompensuotų nuompinigių, PVM apskaita

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių³ 22 punktą, biudžetinių įstaigų pajamos, gautos atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, vadovaujantis įstatymais arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, įmokamos į valstybės (savivaldybės) biudžetą. Tokių įmokamų į valstybės biudžetą pajamų sumos nustatomos kiekvienam valstybės biudžeto asignavimų valdytojui jų pačių teikimu atitinkamų metų valstybės biudžete.

Tarnyba iš VĮ „Oro navigacija“ pagal 2005-11-25 Valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartį Nr. P7-63 (L-108-1334) nuomojo patalpas Vilniuje, Kaune ir Palangoje. Pagal 2005-12-30 sutartį Nr. P6-95/L-108-1400 Tarnyba VĮ „Oro navigacija“ už atlygį teikė paslaugas (meteorologinę informaciją). 2006 m. vasario 8 d. VĮ „Oro navigacija“ ir Tarnyba pasirašė Susitarimą dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos ir meteorologinės informacijos

teikimo sutarčių vykdymo ir sutarė mokėjimus vykdyti tarpusavio užskaita. Taip Tarnyba pažeidė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 223 ir 269 punktus, nes sąskaitos Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178) debetinių ir kreditinių likučius užskaitydavo, o faktines išlaidas už patalpų nuomą (202,8 tūkst. Lt) apskaitė ne Išlaidų iš biudžeto sąskaitoje (200) pagal vykdomas programas, išlaidų funkcinę ir ekonominę klasifikaciją, o Paslaugų teikimo išlaidų sąskaitoje (211). Dėl vykdytų užskaitų Tarnyba 2007 metais negavo 202,8 tūkst. Lt atlygio už suteiktas paslaugas ir nesumokėjo jo į valstybės biudžetą.

2005 m. spalio 18 d. sudarytos Tarnybinės gyvenamosios patalpos nuomos sutarties Nr. P8-23 su įstaigos darbuotoja O. Bubulienė (toliau – nuomininkas) 10 ir 11 punktuose numatyta, kad nuomininkas savo lėšomis šildymo sezono metu apšildys Gluosnių g. 19 Šilutėje esančias archyvo patalpas (38,02 kv. m.), o Tarnyba iš nuomininko nereikalaus mokėti mokesčio už patalpų nuomą, t. y. atsiskaitymus sutarta vykdyti tarpusavio užskaitomis. 2007 m. nuomininkas sumokėjo 735,15 Lt (pagrindžiantys apskaitos dokumentai nebuvo išrašyti) sumą, kurią Tarnyba užregistravo Išlaidų iš biudžeto (200) sąskaitos kredite, nepagrįstai sumažindama savo įstaigos patirtas faktines išlaidas. Pajamos už patalpų nuomą nebuvo apskaitytos.

Dėl vykdytų užskaitų Tarnyba negavo atlygio už suteiktas paslaugas ir nepervedė 202,8 tūkst. Lt į valstybės biudžetą, iš nuomininko gauta 0,7 tūkst. Lt suma neapskaityta kaip pajamos.

Dėl neteisingos išlaidų apskaitos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) kasinės ir faktinės išlaidos sumažintos 203,5 tūkst. Lt.

Tarnyba nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 308 punkto reikalavimo, pagal kurį įsipareigojimas biudžetui pervesti gautas pajamas turi būti užregistruotas tada, kai pirkėjai už suteiktas paslaugas atsiskaito, nurodant gautą pajamų sumą. Todėl 2007 m. gruodžio 31 d. neužregistruotas 4,4 tūkst. Lt įsipareigojimas biudžetui pervesti gautas pajamas ir užregistruota 1,5 tūkst. Lt negautų pajamų suma. Pajamų likutis dėl šios priežasties buvo padidintas 2,9 tūkst. Lt.

Tarnyba patalpų nuomininkui UAB „Tele 2“ išrašytose PVM sąskaitose faktūrose nurodytą pardavimo PVM (1 080 Lt) užregistravo kaip pajamas už ilgalaikio turto nuomą ir sumokėjo jas į valstybės biudžetą. Naudodamasi Biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 5 dalyje nurodyta teise susigražinti nuomos pajamas, Tarnyba 1 080 Lt sumą susigražino, planuodama ją panaudoti pagal direktoriaus patvirtintą sąmatą, nors turėjo sumokėti į biudžetą kaip pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM), vadovaudamasi PVM įstatymu.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės.

Tarnyba, vykdydama Lėšų, gautų už teikiamas meteorologines paslaugas, specialiąją programą, naudojasi teise į PVM atskaitą, t. y. pagal šią programą teikia PVM apmokestinamas paslaugas ir nuo jų atskaito įsigytų prekių (paslaugų) pirkimo ir importo PVM. Apie audito metu nustatytas klaidas ir neatitikimus apskaitant pridėtinės vertės mokestį Tarnyba informuota 2007 m. gruodžio 28 d. raštu Nr. S-(20-1.11)-2015 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo“, tačiau klaidos neištaisytos arba ištaisytos nesilaikant PVM įstatymo nuostatų. Todėl negalime patvirtinti, kad 2007 m. gruodžio 31 d. nurodytas 18,4 tūkst. Lt įsipareigojimas biudžetui sumokėti PVM yra teisingas. Informaciją apie Tarnyboje neteisingai taikomas PVM įstatymo nuostatas Valstybės kontrolė 2008-05-07 raštu Nr. S-(20-1.10.1)-853 pateikė Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Dėl ankstesnėse pastraipose nurodytų priežasčių ir per papildomai atliktas analitines audito procedūras nustatytus dalykus (nustatyta, kad uždirbtoms pajamoms apskaityti skirtų sąskaitų likučiai kredite neatitinka sąskaitų likučių debete⁴) negalime patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) nurodyti Atsiskaitymų su biudžetu (173), Pajamų (400), Atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (178) likučiai yra teisingi.

Negalime patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) 2007 m. gruodžio 31 d. teisingai nurodytas Atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (178) 38 eil. likutis (180,9 tūkst. Lt), Pajamų (400) 60 eil. likutis (215,3 tūkst. Lt), Atsiskaitymų su biudžetu (173) 69 eil. likutis (24,0 tūkst. Lt).

Dėl neteisingos kompensuotų nuompinigių apskaitos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) 2007 m. gruodžio 31 d. Kompensuoti nuompinigiaai (410) 61 eil. padidinti 1,1 tūkst. Lt ir ta pačia suma sumažinti Atsiskaitymai su biudžetu (173) 69 eil. Atitinkamai neteisingai nurodyti Apskaičiuoti nuompinigiaai per metus, Gauti nuompinigiaai per metus, Kompensuoti nuompinigiaai iš biudžeto per metus Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 8).

1.4. Faktinių išlaidų apskaita

Tarnyba, nesilaikydama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 260 ir 261 punktų reikalavimų, pagal kuriuos faktinės išlaidos turi būti užregistruojamos remiantis apskaitos dokumentais ir tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo jos buvo patirtos, Išlaidų iš biudžeto (200) sąskaitoje neteisingai užregistravo kai kurias išlaidas:

⁴ 2007 m. gruodžio 31 d. Tarnybos apskaitoje debeto sąskaitose (atėmus 18 proc. pardavimo PVM) užregistruota 4,4 tūkst. Lt lėšų, gautų už paslaugas ir 147,4 tūkst. Lt debitorinis pirkėjų įsiskolinimas už suteiktas paslaugas, o kredito sąskaitose - 215,4 tūkst. Lt pajamų ir 0,2 tūkst. Lt kreditorinis įsiskolinimas (avansu pirkėjų apmokėtos sumos).

- 2006 m. gruodžio mėnesį faktines ryšių išlaidas (27,2 tūkst. Lt) pagal *Orange Business Service* 2006-12-14 išrašytą sąskaitą Nr. LTD00612024420 užregistravo 2007 m. sausio mėnesį.
- 2007 m. gruodžio mėnesį patirtas išlaidas pastato remontui (9,9 tūkst. Lt) pagal UAB „Langų linijos“ 2007-12-10 išrašytą PVM sąskaitą faktūrą Nr. LLT1985 ir patalpų nuomai, įskaitant komunalines paslaugas (7,3 tūkst. Lt) pagal VĮ „Oro navigacija“ 2007-12-22 išrašytas PVM sąskaitas faktūras Nr. ONV700813, ONV700814, ONV700815 užregistravo 2008 m. sausio mėnesį.

Dėl neteisingos faktinių išlaidų apskaitos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) Išlaidos iš biudžeto (200) 41 eil. ir Atsiskaitymai su tiekėjais ir rangovais (150) 63 eil. 2007 m. sausio 1 d. sumažinti 27,2 tūkst. Lt, o 2007 m. gruodžio 31 d. – 17,2 tūkst. Lt. Atitinkamai netikslūs duomenys apie kreditinį įsiskolinimą pateikti Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 6).

Dėl tos pačios priežasties Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) faktinės išlaidos pagal išlaidų straipsnius Prekių ir paslaugų naudojimui (kodai 2.2.1.1.1.03 - 2.2.1.1.1.30) padidintos 10,0 tūkst. Lt.

1.5. Pavedimų lėšų apskaita

Tarnyba pagal 2005–2008 metais vykdomą projektą, finansuojamą iš Europos regioninės plėtros fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, iš Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos gavo pavedimų lėšų meteorologinių elementų matavimo sistemai Kauno tarptautiniame oro uoste keisti, modernizuoti ir automatizuoti. Apskaitydama 2005–2007 metais pavedimu gautas lėšas ir padarytas išlaidas, Tarnyba nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 260 ir 261 punktų reikalavimų, pagal kuriuos faktinės išlaidos turėjo būti registruojamos remiantis pagrindžiančiais dokumentais ir tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo jos buvo patirtos. Tai turėjo įtakos 2007 metų finansinėse ataskaitose pateiktų duomenų teisingumui, nes Tarnyba 2007 m. lapkričio mėnesį atliktų darbų išlaidas (134,0 tūkst. Lt) pagal UAB „Garliavos kasyba“ ir UAB „Kelvista“ 2007-11-30 išrašytas PVM sąskaitas faktūras GKH Nr. 0132 ir KEL Nr. 000900 Pavedimų lėšų išlaidų sąskaitoje (214) užregistravo tik 2008 m. vasario mėnesį.

Dėl neteisingos pavedimų lėšų išlaidų apskaitos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse (forma Nr. 1) 2007 m. gruodžio 31 d. Pavedimų lėšų išlaidos (214) 46 eil. ir Atsiskaitymai su tiekėjais ir rangovais (150) 63 eil. sumažinti 134,0 tūkst. Lt.

1.6. Biudžeto asignavimų naudojimas

Naudodama programoms vykdyti skirtus biudžeto asignavimus, Tarnyba kai kuriais atvejais nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 79 punkto reikalavimo asignavimus išlaidoms pakeitus pagal ekonominę klasifikaciją arba sutaupytus asignavimus išlaidoms panaudojus turto įsigijimui finansuoti, atitinkamai patikslinti sąmatas, ir reikalavimo kasines ir faktines išlaidas apskaityti pagal Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją⁵:

- Socialinio draudimo įmokos (9 tūkst. Lt) apmokėtos ir apskaitytos pagal išlaidų straipsnį Darbdavių socialinė parama pinigais (kodas 2.7.3.1.1.01), o ne pagal išlaidų straipsnį Socialinio draudimo įmokos (kodas 2.1.2.1.1.01);
- Įvairūs darbai ir paslaugos (10,5 tūkst. Lt) septyniais atvejais apmokėti ir apskaityti ne iš tam tikslui skirtų Prekių ir paslaugų išlaidų straipsnių (kodai 2.2.1.1.1.03-2.2.1.1.1.30).
- Ilgalaikis turtas (spinta, 1,1 tūkst. Lt) apmokėtas ir apskaitytas pagal išlaidų straipsnį Ilgalaikio materialiojo turto remontas (kodas 2.2.1.1.1.15), o ne pagal ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti skirtą išlaidų straipsnį Kitos mašinos ir įrengimai (kodas 3.1.1.3.1.02).
- Trumpalaikis turtas (dvi vejapjovės, 0,9 tūkst. Lt) apmokėtas ir apskaitytas pagal ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti skirtą išlaidų straipsnį Kitos mašinos ir įrengimai (kodas 3.1.1.3.1.02), o ne pagal išlaidų straipsnį Kitos prekės (kodas 2.2.1.1.1.10).

Todėl, kad išlaidos apskaitytos nesilaikant Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos, Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) Socialinio draudimo įmokų (kodas 2.1.2.1.1.01) kasinės ir faktinės išlaidos 9,0 tūkst. Lt sumažintos, o Darbdavių socialinės paramos pinigais išlaidos (kodas 2.7.3.1.1.01) šia suma padidintos; kai kurių išlaidų straipsnių Prekėms ir paslaugoms įsigyti (kodai 2.2.1.1.1.03-2.2.1.1.1.30) kasinės iš faktinės išlaidos 10,5 tūkst. Lt sumažintos, o kitų – šia suma padidintos. Kitų mašinų ir įrengimų (kodas 3.1.1.3.1.02) kasinės ir faktinės išlaidos padidintos 0,2 tūkst. Lt, Ilgalaikio materialiojo turto remonto (kodas 2.2.1.1.1.15) - 1,1 tūkst. Lt, o Kitų prekių (kodas 2.2.1.1.1.10) kasinės ir faktinės išlaidos sumažintos 0,9 tūkst. Lt suma.

⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1 K-184 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija.

Rekomendacijos

1. Ilgalaikį turtą teisingai priskirti sąskaitoms (atsižvelgiant į Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 21.1-21.9 punktų reikalavimus) (1.1 p.).
2. Patikslinti nusidėvėjimo normatyvą ir, atsižvelgiant į tai, perskaičiuoti šešių automatinių meteorologinių matavimo įrangos komplektų nusidėvėjimą (1.1 p.).
3. Teisingai užregistruoti automatinę meteorologinę matavimo sistemą Kauno oro uoste (inventorinis Nr. 1517478) (1.1 p.).
4. Tarnybos struktūriniuose padaliniuose atlikti faktiškai esančio turto inventorizaciją ir, radus į apskaitą neįtraukto turto, užregistruoti jį vadovaujantis Inventorizacijos taisyklėmis⁶ (1.1 p.).
5. Pagal panaudos sutartis gautų žemės sklypų vertę užregistruoti užbalansinėje sąskaitoje (1.2 p.).
6. Iš valstybės biudžeto kompensuotą 1 080 Lt nuompinigių sumą apskaityti kaip pardavimo PVM ir, vadovaujantis PVM įstatymu, sumokėti nurodytą sumą į valstybės biudžetą (1.3 p.).
7. Inventorizuoti buhalterinių sąskaitų, kuriose apskaitytos pajamos, atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais, pardavimo PVM, likučius ir atlikti teisingus koreguojančius įrašus (1.3 p.).
8. Užtikrinti, kad:
  - 8.1. mokėtinos į biudžetą pajamos būtų registruojamos tada, kai pirkėjai už suteiktas paslaugas atsiskaito (1.3 p.);
  - 8.2. faktinės išlaidos būtų registruojamos tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kada jos buvo patirtos ir remiantis pagrindžiančiais dokumentais (1.4, 1.5 p.);
  - 8.3. biudžeto asignavimai būtų naudojami pagal programų sąmatas, apskaitomi laikantis Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos nuostatų (1.6 p.).

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos taisyklės.

2. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas

2.1. Išlaidų darbo užmokesčiui teisėtumas

Vyriausybės 2007-01-11 nutarimu Nr. 30 Tarnyba buvo įtraukta į Vyriausybės 2002-05-20 nutarimu Nr. 684 patvirtintą Ministro Pirmininko politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių, Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, Vyriausybės įstaigų ir įstaigų prie ministerijų valstybės tarnautojų suvienodintų pareigybių sąrašą ir jai buvo suteikti viešojo administravimo įgaliojimai. Todėl darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, tarnybinis atlyginimas turėjo būti nustatytas pagal Vyriausybės 1993-07-08 nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 4 priede nurodytus tarnybinių atlyginimų koeficientus. Tarnyba vadovavosi minėto nutarimo 1 priedo 5 skiltyje „Aplinkos ministerijai pavaldžių biudžetinių įstaigų darbuotojai“ nurodytais koeficientais, todėl 31 darbuotojui (iš 322⁷ darbuotojų) pritaikė nuo 13,2 iki 14,4 dydžio koeficientus, nors remdamasi 4 priedu maksimaliai galėjo pritaikyti 13 dydžio koeficientą. Pažymėtina, kad Tarnyba nuo 2008 m. balandžio 1 d. darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, tarnybinius atlyginimus nustatė vadovaudamasi minėto nutarimo 4 priede nurodytais koeficientais.

2.2. Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimai

Tarnyba, netaikydama nė vieno Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų pirkimo būdų, įsigijo šias paslaugas:

- 3,5 tūkst. Lt vertės paslaugą specialiųjų taikomųjų programų sukūrimui ir Tarnybos interneto svetainės struktūros atnaujinimui pagal su V. Norvaišu 2007-08-02 sudarytą paslaugų sutartį Nr. P7-46.
- 4,7 tūkst. Lt vertės mokymo programos „Viešosios kalbos kultūra ir praktikumas“ sukūrimo paslaugą ir mokymo kursų dėstymą pagal su R. Bulavu 2006-10-02 sudarytą autorinę sutartį Nr. P7-52.
- 1,1 tūkst. Lt vertės anglų kalbos tobulinimo programos parengimo ir paskaitų išdėstymo paslaugą pagal su J. Vilkaitiene 2007-01-22 sudarytą paslaugų sutartį Nr. 2007/P7-9.

⁷ Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-12-19 nutarimą Nr. 1641 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokesčių iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ Tarnybai buvo patvirtintas 322 pareigybių skaičius.

UAB „Langų linija“ pagal 2006 m. balandžio 25 d. sudarytą Paslaugų sutartį Nr. P7-16 keitė Tarnybos administraciniame pastate ir padaliniuose langus. Už atliktus darbus per 2006 m. balandžio mėn.-2008 m. balandžio mėn. laikotarpį Tarnyba sumokėjo 150,0 tūkst. Lt (iš jų 58,4 tūkst. Lt suma sumokėta 2007 metais). Įvertinę dokumentus, kuriais buvo įformintas 2006 metais vykdytas viešasis pirkimas, UAB „Langų linija“ 2007 metais atliktus darbus ir apmokėjimui pateiktas PVM sąskaitas faktūras, negalime patvirtinti, kad faktiškai vykdyti darbai buvo tokios apimties, dėl kurių buvo vykdytos viešojo pirkimo procedūros:

- Tarnyba tiekėjų atranką atliko pagal tokias perkamo objekto charakteristikas: trijų dydžių langų, vidaus palangių, apdailos ir montavimo su medžiagomis kainas. Faktiškai 2007 metais buvo įsigyti kitų matavimų, nei buvo nurodyti apklausiant tiekėjus, langai (56 vnt.), papildomai priskaičiuota nenumatyta lauko palangių ir gaminių transportavimo paslaugų vertė. Be to, įsigytos 2,3 tūkst. Lt vertės dvejų lauko durys.
- 2007 metais buvo pakeisti 4 langai Šiaulių ir 3 langai Vilniaus metrologijos stotyse, nors vykdant tiekėjų apklausą šie darbai nebuvo numatyti.
- Sutartis su UAB „Langų linija“ buvo sudaryta nesivadovaujant Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies nuostatomis, nes joje nebuvo nurodyti perkamų prekių ir darbų tikslūs kiekiai, kaina arba kainodaros taisyklės, neįrašyta, kad pirkimo sutarties sąlygos sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos. Dėl nenurodytų kainų ar kainodaros taisyklių negalima nustatyti, ar pirminiame pasiūlyme tiekėjo nurodytos prekių ir darbų kainos nebuvo keičiamos atliekant darbus.

2.3. Patikėjimo teise valdomo turto perdavimo naudotis kitiems asmenims teisėtumas

Tarnyba patikėjimo teise valdomas patalpas Šilutėje, Biržuose, Raseiniuose ir Varėnoje nuomoja penkiems savo įstaigos darbuotojams ir yra sudariusi su jais tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos sutartis. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.618 straipsnio 2 dalimi, gyvenamosios patalpos prie tarnybinių gyvenamųjų patalpų priskiriamos (išbraukiamos) ir darbuotojų, kuriems gali būti suteiktos tarnybinės gyvenamosios patalpos, kategorijų sąrašai nustatomi valstybės valdžios ar valdymo institucijos, savivaldybės tarybos, juridinio asmens valdymo organo sprendimu, kuriuo remiantis sudaroma tarnybinės gyvenamosios patalpos nuomos sutartis. Tarnyba nepateikė dokumentų, patvirtinančių, kad patalpos Šilutėje, Biržuose, Raseiniuose

ir Varėnoje priskirtos tarnybinėms gyvenamosioms patalpoms, todėl su penkiais darbuotojais sudarytų sutarčių negalime vertinti kaip sutartis dėl tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos.

Rekomendacijos

1. Nustatyti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad pirkimai būtų atliekami vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu (2.2 p.).
2. Spręsti klausimą dėl Tarnybos darbuotojams išnuomotų patalpų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka (2.3 p.).

3. Dėl įmokų į valstybės biudžetą planavimo

Tarnyba, vykdydama hidrometeorologinę veiklą, gauna pajamas už suteiktas hidrometeorologinės informacijos paslaugas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 22 punktu, tokių pajamų įmokėjimo į valstybės biudžetą sumos nustatomos kiekvienam valstybės biudžeto asignavimų valdytojui jo paties teikimu atitinkamų metų valstybės biudžete. Pagal minėto nutarimo 23 punktą, šios pajamos naudojamos šių įstaigų išlaidoms dengti ir kitiems įstaigos poreikiams pagal atitinkamas specialiąsias programas.

Tarnyba nuo 2004 metų kasmet į valstybės biudžetą moka 144,4–737,3 tūkst. Lt, arba 1,4–2,6 karto daugiau įmokų nei planuoja atitinkamų metų valstybės biudžete (žr. 1 lentelę). Kadangi iš gautų ir įmokėtų į biudžetą pajamų finansuojama Tarnybos vykdoma Specialioji lėšų, gautų už teikiamas meteorologines paslaugas, programa, planuojant per mažas pajamų įmokas jau strateginio planavimo etapu sudaromos prielaidos planuoti nepagrįstai mažas išlaidas ir nurodyti netikslų asignavimų poreikį kitiems metams. Įvertinus Tarnybos parengtą ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijai pateiktą 2008–2010 m. strateginio veiklos plano projektą, nustatyta, kad 2008 metų prekėms ir paslaugoms buvo planuota 430 tūkst. Lt išlaidų, nors per 2007 m. sausio–liepos mėn. tokiems patiems poreikiams buvo padaryta 370,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų.

1 lentelė				
Ataskaitinis laikotarpis	LR Seimo įstatymu patvirtintos pajamų įmokos į valstybės biudžetą, tūkst. Lt	Faktiškai sumokėtos pajamų įmokos į valstybės biudžetą, tūkst. Lt	Nukrypimas nuo plano, kartais (3/2)	Nukrypimas nuo plano, tūkst. Lt (3-2)
1	2	3	4	5
2004 metai	450,0	594,4	1,3	144,4
2005 metai	450,0	759,2	1,7	309,2
2006 metai	450,0	690,8	1,5	240,8
2007 metai	450,0	1 187,3	2,6	737,3
2008 metai	450,0	Nėra duomenų	x	Nėra duomenų

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybės kontrolės 2007-12-28 rašte Nr. S-(20-1.11)-2015 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo“ Tarnybos vadovybei buvo rekomenduota planuoti realią pajamų įmokų į valstybės biudžetą sumą.

Apie kitas audito metu nustatytas klaidas, neatitikimus ir pažeidimus Tarnyba buvo informuota 2007-12-28 raštu Nr. S-(20-1.11)-2015 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo“, 2008-01-14 raštu Nr. 20-1.11)-107 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“, 2008-05-16 raštu Nr. S-(20-1.10.1)-968 „Dėl audito metu nustatytų teisės aktų pažeidimų ir neatitikimų“.

Apie šioje ataskaitoje pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą iki 2008 m. rugpjūčio 1 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės 2-ąjį audito departamentą.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

2-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė auditorė

Rita Aniukštytė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui